

2025-03-13
LI2023/00028
LI2025/00219

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

Uppdrag till Boverket att förebygga att fel, brister och skador vid byggprojekt uppkommer och ändring av uppdraget om bättre projektkultur genom upphandling

Regeringens beslut

Regeringen ger Boverket i uppdrag att förebygga att fel, brister och skador vid byggprojekt uppkommer.

Boverket ska

- följa förekomsten av fel, brister och skador vid byggprojekt,
- utreda och sprida kunskap om hur fel, brister och skador vid byggprojekt kan minskas,
- ta fram verktyg som motverkar fel, brister och skador vid byggprojekt,
- stödja relevanta offentliga aktörer med närliggande uppdrag i syfte att förebygga fel, brister och skador vid byggprojekt,
- bistå Upphandlingsmyndighetens arbete med att stödja upphandlande organisationer i syfte att förebygga fel, brister och skador vid byggprojekt,
- föreslå samhällsekonomiskt effektiva åtgärder i syfte att förebygga fel, brister och skador vid byggprojekt för upphandlande organisationer, och
- kontinuerligt utvärdera åtgärdernas effekt och vid behov föreslå andra åtgärder som kan förebygga fel, brister och skador vid byggprojekt.

Uppdraget ska utföras i dialog med berörda branschaktörer, till exempel byggföretag, fackliga organisationer och utbildare.

Boverket ska när uppdraget utförs, i relevanta delar, inhämta synpunkter från Upphandlingsmyndigheten.

Boverket ska löpande informera Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Boverket ska senast den 13 mars 2026 lämna en delredovisning av uppdraget, med fokus på åtgärdsförslag, och senast den 18 maj 2028, lämna ytterligare en delredovisning av uppdraget, till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Boverket ska senast den 20 december 2030 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Vidare ändrar regeringen uppdraget om bättre projektkultur genom upphandling (Regleringsbrev för budgetåret 2024 avseende Boverket, LI2023/03879) på det sätt att Boverket inte behöver lämna någon slutredovisning i årsredovisningen för 2025.

Bakgrund

Boverket fick den 29 juni 2017 i uppdrag av regeringen att kartlägga byggsador (inklusive systematiska byggfel och betydande kvalitetsbrister) vid nybyggnation eller renovering av byggnadsverk (N2017/04496). Boverket bedömde i sin redovisning av uppdraget att de totala fastighetsekonomiska kostnaderna för fel, brister och skador, ineffektiv resursanvändning och indirekta följd effekter skulle kunna uppgå till 83–111 miljarder kronor per år (Boverkets rapport 2018:36). Dessa fastighetsekonomiska kostnader belastar, enligt Boverket i rapporten, både offentliga och privata beställare av byggnader och ökar byggkostnaderna.

Boverket fick vidare den 7 december 2017 i uppdrag av regeringen att under åren 2018–2021 förstärka arbetet för att nya och befintliga byggnader ska vara säkra och ha en god inomhusmiljö (N2017/07419). Boverket föreslog i sin redovisning av det uppdraget, mot bakgrund av de brister som finns, att Boverket skulle ges rollen att vara en sammanhållande och pådrivande aktör som långsiktigt ska verka för att minska förekomst av fel, brister och skador i byggsektorn (Boverkets rapport 2021:24). Boverket föreslog också att verket skulle ges i uppdrag att tillsammans med Upphandlingsmyndigheten och aktörer från byggbranschen ta fram kravställning på produktivitetsförbättring vid upphandling.

Boverket fick dessutom den 30 juni 2022 i uppdrag av regeringen att bl.a. utreda och, i den utsträckning det bedömdes lämpligt, vidta åtgärder för att förebygga och motverka arbetslivskriminalitet inom byggsektorn och att vidta åtgärder i syfte att minska förekomsten av fel, brister och skador inom byggsektorn (Fi2022/02180). Boverket konstaterade i sin redovisning av uppdraget att byggsektorn har uttryckt ett behov av en opartisk aktör som ser till helheten i sektorn (Boverkets rapport 2022:16). Boverket bedömde i rapporten att det krävs ett långsiktigt arbete för att kunna följa utvecklingen och sätta in förebyggande åtgärder för att minska omfattningen av fel, brister och skador i byggsektorn.

Skälen för regeringens beslut

Det huvudsakliga ansvaret för att komma till rätta med problemen ligger hos branschens aktörer. Att kostnaderna för fel, brister och skador är så höga och relativt oförändrade över tid tyder dock på att branschen har problem med att på egen hand komma till rätta med fel, brister och skador.

Det behövs riktade insatser av flera aktörer för att komma till rätta med fel, brister och skador vid byggprojekt. För att dessa insatser ska få största möjliga effekt är det angeläget att de samordnas genom ett uppdrag. Boverket bör få uppdraget eftersom myndigheten är förvaltningsmyndighet för bl.a. frågor om byggande och förvaltning av bebyggelse.

Boverket konstaterar i God kultur i framtida byggprojekt – en vägledning, från 2022, att fel, brister och skador i byggprojekt kan motverkas genom till exempel kravskrivningar och avtalsuppföljning i offentlig upphandling, liksom genom utvecklad styrning och organisering av inköpsarbetet hos upphandlande myndigheter och enheter. Boverket bör därför också få i uppdrag att bistå Upphandlingsmyndighetens arbete med att stödja upphandlande organisationer och föreslå samhällsekonomiskt effektiva åtgärder för upphandlande organisationer, i syfte att förebygga fel, brister och skador vid byggprojekt. Detta är att se som en utvidgning och förlängning av det uppdrag om bättre projektkultur genom upphandling som Boverket har. Om Boverket får det nämnda uppdraget om upphandlingsstöd och åtgärder för upphandlande organisationer, behöver verket därför inte lämna någon slutredovisning av uppdraget om bättre projektkultur genom upphandling.

Insatser för att motverka fel, brister och skador i byggsektorn bör främja en sundare konkurrens i byggsektorn och minska byggkostnaderna. I

förlängningen kan detta leda till att fler bostäder byggs. Då ökade kostnader på grund av fel, brister och skador även belastar offentliga beställare av byggnader bör sådana insatser bidra till ett mer kostnadseffektivt nyttjande av offentliga medel. Det bör också, som även Boverket har bedömt, finnas synergier mellan att arbeta mot fel, brister och skador och att motverka arbetslivskriminalitet i sektorn.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Ilja Tykesson

Kopia till

Socialdepartementet/HC FPP

Finansdepartementet/BA och OFA OU

Arbetsmarknadsdepartementet/ARM

Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet/SPN

Upphandlingsmyndigheten